

Lisa Andersen. Assistent på Katholische Grundschule Eversten i Tyskland, efteråret 2009

Lisa Andersen er uddannet fra VIA University College, læreruddannelsen i Århus med linjefag i håndarbejde, idræt og tysk.

Hvordan forberedte du dig på assistentopholdet?

Jeg har haft god kontakt til min skole og kontaktperson helt fra starten af. Jeg skrev meget med min kontaktperson om undervisningens indhold, og vi fandt sammen på ideer. Jeg har selv fundet og lavet alt mit materiale. Jeg havde dog nogle uger til at kende eleverne, så jeg lavede først de sidste materiale i Tyskland. Jeg brugte min viden i forhold til fremmedsprogsundervisning og forsøgte at indkredse, hvad der var vigtigt og spændende at lære eleverne på den korte tid, jeg havde med dem.

Jeg synes i starten, det var lidt svært at finde min rolle som sprogassistent, men jeg havde god kontakt til min kontaktperson hver dag, så hun hjalp mig med det. Jeg var ret tidligt i forløbet på intromøde, og her blev det mere klart for, hvad min rolle var. Det var en god oplevelse at være på intromøde, da jeg her mødte andre i samme rolle, som jeg selv. Det var rart at snakke med dem om erfaringer samt deres undervisningsplaner. Det var et rum, hvor man kunne stille en masse spørgsmål, og der ville altid komme et svar. Det var samtidig rart at møde andre unge, da der på min skole kun er lærere, som er 12-20 år ældre end jeg. Jeg har efterfølgende også holdt kontakt til et par af dem, jeg mødte på intromødet, og det har været rigtig rart. Det gav mulighed for under hele forløbet at have nogle i samme situation at snakke med.

Hvordan tog værtsskolen imod dig?

Min kontaktperson havde sørget for at finde et sted at bo til mig. Hun havde selv foreslået mig, at jeg kunne bo hos en familie det første stykke tid og derefter i en lejlighed alene. Denne idé var jeg helt med på, og hun planlagde det hele. Det var rigtig rart, at der var styr på det, og at jeg ikke selv skulle ud at finde noget. Jeg fik også skrevet lidt med familien, som jeg skulle bo hos, inden jeg kom, så vi vidste lidt om hinanden.

Min kontaktperson hentede mig på banegården, og bragte mig til min værtsfamilie. Jeg blev taget rigtig godt imod, og de har kun været søde over for mig. Jeg var som en del af deres familie og var med til alt, hvad de lavede. De havde stor interesse i at lære mig at kende, og det var virkelig rart at have nogen at være sammen med udenfor skolen. De to drenge i familien gik på skolen, så dem underviste jeg også. Det gjorde bare forholdet til dem endnu bedre, og vi havde det rigtig hyggeligt sammen.

Senere flyttede jeg i en lejlighed selv. Det var forældrene til min kontaktperson, som havde et stort hus, hvor jeg så lejede 1. etage. Det var også et rigtig fint sted, og der var også altid mulighed for, at jeg kunne snakke med det ældre ægtepar, hvis jeg havde spørgsmål eller problemer. Jeg blev ved med at se en del til familien, selvom jeg ikke boede der længere. De var søde til at invitere mig til aftensmad eller andre arrangementer. Begge steder lå meget tæt på skolen, og jeg havde fri mulighed for at bruge en cykel, så det var intet problem at komme rundt.

Nogle gange synes jeg det var lidt hårdt, at der på skolen ikke var lærere på min alder. Der var nogle praktikanter på skolen en uge, og jeg prøvede at komme i kontakt med dem. I starten ville de gerne, men så trak de i land, og det var jeg lidt træt af. Det var rigtig hyggeligt at være sammen med familien, og jeg var også ofte sammen med min kontaktperson og hendes familie, men jeg manglede til tider en person på min egen alder. Jeg ved ikke, hvad man kunne gøre for at kunne få dette til at lykkes, men det var en tanke, at der måske fra skolens side kunne skabes kontakt til andre unge i området.

På skolen blev jeg præsenteret dagen efter jeg kom. Det var til en morgensamling, og jeg fik lov at sige et par ord. Det var rigtig fint, fordi jeg på den måde lige fik set dem alle sammen. På lærerværelset havde de lavet fælles morgenmad, så jeg kunne få hilst på dem alle sammen. Den første uge var jeg i mange klasser og havde forskellige fag, hvorefter jeg lavede mit eget skema, så jeg kunne være med i de timer, som jeg havde lyst til. De fleste lærere var meget interesseret i at have mig med i deres timer, så det var rigtig fint. Dermed kunne jeg lave mit skema, som jeg helst ønskede det. Jeg havde et ugentligt timetal på 17 timer.

Forældrene var blevet informeret om, at jeg kom gennem skolen. I mine dansktimer om eftermiddagen mødte jeg en del af forældrene. Der var endda en forældre, som var med i min undervisning. Forældrene synes det var en rigtig god idé for deres børn, at der var en udenlandsk lærer, og de synes det var et spændende tilbud at udbyde dansk som fag

Hvad lærte du om det tyske undervisningssystem?

Det tyske skolesystem er noget anderledes opbygget end det danske. De har helhedsskole indtil 4. klasse, og derefter inddeles de i forskellige skoler efter niveau. Det er lidt på samme måde, som vi i Danmark deler eleverne efter 9 eller 10 klasse. Men i Tyskland har eleverne ikke ret meget at sige i denne deling. Det kommer an på lærerens og elevernes beslutning og elevens faglighed. Jeg synes det var lidt hårdt at opleve, at eleverne skal deles allerede efter 4. klasse. Der sidder mange i hver klasse, som ville kunne opnå bedre faglighed, hvis de fik et par år mere i klassen. De er ikke modne nok til at komme på det tyske gymnasium, men hvis de havde fået et par år mere i den

samme klasse, ville de måske være modne til det. Dette medfører, at mange bliver sorteret fra, selvom de egentligt godt ville kunne klare det på længere sigt. De ender i den forkerte skole, og så er det svært at skifte.

Lærerne skal efter hver time skive i en klassebog, hvad de har lavet i løbet af timen. Denne bog bliver efter hver uge tjekket af skoleinspektøren for at se, om de har lavet, det de skal. Jeg synes, det var lidt for meget, at lærerne hele tiden skal kontrolleres, om de gør deres arbejde. Det er for mig at udvise mistillid til sine ansatte. Det er en regel i det tyske skolesystem, så det skal gøres. Skoleinspektøren på min skole var dog ikke streng omkring denne regel, så lærerne tog det rimelig let.

Derudover er der ret strenge krav til undervisningsmaterialet. Der er ret faste rammer for, hvad eleverne skal undervises i, og derfor er det svært for læreren at skulle tænke kreativt og anderledes. Det er skrevet ned i ret faste rammer, hvilket materiale lærerne skal bruge, og hvornår det skal bruges. I Danmark har vi også "Fælles Mål", men her er der større grad af frihed i forhold til indhold og metode.

Den skole jeg var på havde to gange om ugen morgensamling. Det er en lille skole, og de gjorde meget ud af at være sammen. Her sang de flere fællesange, og så havde nogle klasser hver gang forberedt et lille indslag for de andre. Denne tradition synes jeg var rigtig hyggelig og vigtig, da det gav et godt sammenhold på skolen.

Hvad lærte du om den tyske pædagogik og undervisningsform?

Jeg har haft mulighed for at følge seks forskellige lærere undervise og har derfor oplevet forskellige undervisningsmetoder. Den lærer, jeg fulgte mest, var meget levende og nærværende, som jeg finder meget beundringsværdigt. Det var spændende at være med i hendes undervisning, og jeg lærte en del spil og lege, som jeg kan bruge i min fremtidige sprogundervisning.

Karakterer havde en stor betydning for elevernes motivation. Eleverne får karakterer fra 3. klasse. Hvis de ikke får en god karakter, er der ikke stor motivation for at yde en stor indsats. Også fra lærerens side spillede karaktergivning en stor rolle. De kunne true med dårlige karakterer for at få eleverne til at arbejde i stedet for at være nødt til at finde motiverende materiale, som skulle give eleverne lyst til at lære.

De arbejdede meget i klassen, ikke ret meget i grupper. Lærerne arbejdede sjældent sammen. De havde deres egen klasse i de fleste fag og lavede derfor ikke tværfagligt arbejde. Jeg oplevede dog i en anden klasse, at de arbejdede med et emne i to fag.

Hvad lærte du om værtslandets kultur og sprog?

Den tyske kultur er ikke langt fra den danske. Jeg oplevede tyskerne som meget venlige og hjælpsomme. Jeg boede hos en familie de første 7 uger og denne familien var ganske særlig. De var meget åbne og utroligt hjælpsomme, ja de betragtede mig nærmest som en del af deres familie. Jeg var både med på alverdens udflugter og til familiefester. Det var virkelig spændende at være så tæt på en familie og opleve en hverdag med dem. Jeg fandt dog ud af, at det er de færreste tyske familier, som er så åbne og lader folk ind i deres hjem. Mange tyske familier var nærmest bange for at invitere mig hjem, da alt for dem helst skulle være perfekt og rent, før de ville have gæster. Men familien jeg boede hos var nogle virkelige fantastiske mennesker, og de har haft stor betydning for mit ophold.

Jeg boede i Oldenburg, som ligger ca. 30 min. kørsel fra stranden. For tyskerne er det helt specielt at tage på stranden. Selvom det er september måned og blæsevejr, så tager tyskerne gladelig på stranden. Det meste af Tyskland har ikke mulighed for at komme til stranden, så i det nordlige Niedersachsen følte de sig meget heldige. Da jeg fortalte at alle i Danmark ikke boede mere end 50 km, fra stranden, blev de helt målløse og meget misundelige. Måske er det derfor strandene i Danmark er så populære for tyske turister!

Op til jul gør de meget ud af julemarkeder. Næsten alle byer har et julemarked. Det var virkelig hyggeligt, og sikke en stemning der var! Der var selvfølgelig boder med julepynt, men de fleste boder havde mad, slik og drikke - og så var det alt sammen udendørs. Der var boder, som var små værtshuse, hvor der blev solgt gløgg og andet alkohol. Så står de i kulden og får sig noget gløgg og en god snak med naboen. Det var en rigtig hyggelig tradition - dog ret koldt!

Hvordan blev dine sprogkompetencer udviklet?

Et af mine formål med dette ophold var at forbedre mit tyske sprog, så jeg snakkede selvfølgelig tysk med alle. I starten skulle jeg lige ind i sproget, så jeg brugte engelsk til hjælp. Heldigvis kan mange tyskere også rimeligt engelsk, så det gik ret nemt. De var meget hjælpsomme og tålmodige med at hjælpe mig med mit tyske. Det var dejligt at mærke, at det ikke betød noget, at jeg ikke talte korrekt tysk, og at de viste interesse og gerne ville tale med mig. På den måde er mit tyske sprog helt klart blevet forbedret, og jeg føler mig dermed mere rustet til at være tysklærer i den danske folkeskole.

Jeg oplevede dog et par gange, at jeg havde bedre engelskkundskaber end mange tyskere. De var lidt flove over deres engelsk, fordi de egentligt gerne ville være bedre til det. Alt fjernsyn foregår på tysk, og udenlandske udsendelser bliver synkroniseret, så tyskerne hører ikke andet end tysk. Jeg op-

levede, at mange unge tyskere fandt dette ærgerligt. De ville gerne se udseenderne på originalprog, specielt de engelske, da man jo derved også lærer et sprog.

Hvad underviste du i, og hvilke opgaver havde du?

Jeg underviste i dansk tre timer om ugen. Jeg havde en times dansk i den 4. klasse, hvor jeg fulgte mange timer, og så havde jeg to dansk hold om eftermiddagen. Det var et ønske fra skolens side at have undervisning i dansk, da jeg talte dansk, og fordi dette kunne give eleverne et indblik i et andet sprog og kultur. Jeg synes det var virkelig spændende at undervise i dansk på tysk. Det var en udfordring for mig, da jeg skulle lave al materialet selv og samtidig undervise på tysk. Men jeg har lært rigtig meget derved, og det var en rigtig god øvelse for mig.

Derudover underviste jeg også i idræt og håndarbejde/billedkunst. Jeg synes, det var rigtig rart at have disse timer. I håndarbejde/billedkunst havde jeg få elever af gangen, og det gjorde det nemmere at arbejde med dem. Jeg kunne her også samle meget inspiration samt give nogle ideer til læreren, som var meget lydhør overfor nye ideer.

I idræt var det også skægt at få prøvet nogle forskellige lege af. Det viste sig flere gange, at de kendte de samme lege, men at legen bare havde et andet navn. Jeg lavede også rytmisk bold med eleverne, som de aldrig havde prøvet før. Det var for mig som idrætslærer interessant at følge med i idræt og få nogle forskellige ideer til min egen undervisning.

I dansktimerne var det kun mig selv som stod for undervisningen og planlægningen deraf. Jeg havde fået ideer til undervisningen sammen med min kontaktperson. I de andre timer fungerede jeg ofte som hjælperlærer, hvor jeg hjalp eleverne med opgaverne, som var blevet stillet af den anden lærer. I tekstil/billedkunst havde jeg en lille gruppe elever alene, som jeg underviste selv.

Hvad lærte eleverne om dansk kultur og sprog?

Jeg havde dansk tre timer om ugen med forskellige hold. Dog var der et par af eleverne, som var med på begge hold. Vi arbejdede med mange forskellige ting indenfor dansk kultur, og eleverne var meget interesseret i at lære om Danmark. Nogle kendte lidt til Danmark i forvejen, da de havde været på ferie i Danmark og også tidligere arbejdede med Danmark som land i skolen. Vi snakkede om dansk madkultur, dansk jul og den danske folkeskole. Vi arbejdede med sange/rim, hvor udtalen og forståelsen er vigtig. Vi lavede forskellige lege og spil, hvor de skulle øve ord, fx tal, dyr, frugt, vejr osv.

Eleverne viste stor interesse for at lære dansk, og det var rigtig dejligt og meget motiverende for mig i forhold til at lave spændende undervisning. Selvom deres kendskab til det danske sprog selvfølgelig ikke er stor efter så kort tid, så tror jeg det har givet dem et indblik i sproget. De oplevede flere gange, at ordene lignede de tyske, og det var en lettelse for dem. På den måde var det en motivation for dem, da det ikke altid var så svært at forstå. De har fået en forståelse for, hvordan et andet sprog lyder og læses og denne viden kan de tage med sig i deres sprogundervisning fremover.

Som jeg har beskrevet ovenfor, så lærte jeg dem om dansk madkultur, jul, folkeskolen og kongehuset. Jeg havde billeder og postkort med og jeg lavede dansk julepynt og sang julesange med dem i løbet af december. Deres viden om dansk kultur er pga. de få timer selvfølgelig ikke stor, men jeg tror de har fået et godt indblik i kulturen. Flere elever fortalte, at de meget gerne ville på ferie i Danmark. Nu kendte de lidt til landet, og ville nu gerne opleve det selv.

Hvordan blev der fulgt op på assistentopholdet?

Jeg havde dagligt snakke med min kontaktperson samt de andre lærere, som jeg arbejdede sammen med. Vi snakkede om undervisningens gang og eventuelle problemer eller spørgsmål. Derudover snakkede vi om eleverne, og hvordan de skulle takles. Det var rart at de havde tid og lyst til at snakke med mig om pædagogiske og faglige problemstillinger. Jeg var ikke bange for at sige min mening eller spørge efter hjælp.

Jeg fik selv lov at stå for min danskundervisning og der var ikke noget, som jeg skulle lave om. Min kontaktperson var med i de fleste timer og jeg kunne altid spørge hende til råds, hvis der var noget, jeg var i tvivl om.

Hvad har du fået ud af opholdet?

Jeg synes det var en rigtig spændende og god oplevelse at være af sted. Jeg har lært rigtig meget om kulturen og skolesystemet i Tyskland og også om min egen kultur og skolesystem. Jeg har fået et perspektiv på, hvordan det er at leve i et andet land, som ligger så tæt på Danmark. Selvom vi er nabolande, så er der alligevel forskel i kulturen.

Opholdet har væsentligt forbedret mine tyskkundskaber, så jeg nu føler mig klar og har samtidig virkelig lyst til at undervise i tysk i folkeskolen. Ved at have været del af kulturen er jeg nu bedre i stand til at undervise i den. Jeg er også blevet mere bevidst om min egen lærerrolle og person og har fået sat perspektiv på mig selv. Det har været en rigtig dejlig oplevelse, som jeg altid vil have med mig.